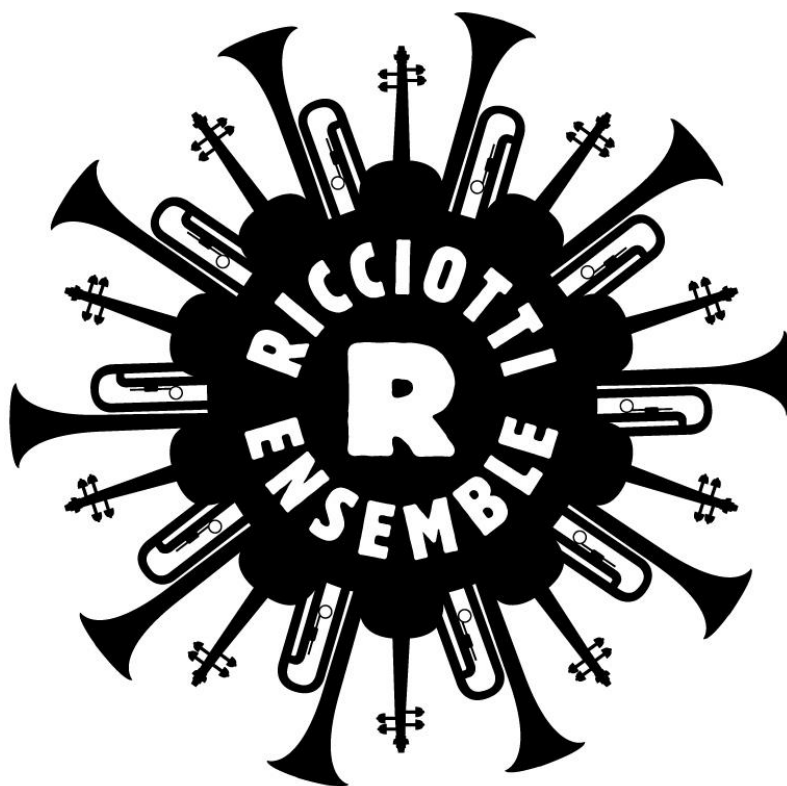

Bestuursverslag 2016

Stichting Ricciotti Ensemble

Ten behoeve van de jaarverantwoording voor de Gemeente Amsterdam
in het kader van het Kunstenplan 2013-2016

Inhoudsopgave

Toelichting op de gerealiseerde activiteiten	3
Toelichting op de staat van baten en lasten en de balans	7
Toelichting op het gerealiseerde percentage eigen inkomsten	7
Toelichting op het realiseren van de kwantitatieve prestatieafspraken	7
Toelichting samenstelling organisatie	9
Toelichting op het vrijkaartenbeleid	11
Toelichting op de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan de kwalitatieve prestatieafspraken	12
Toelichting op de in de prestatieafspraken opgenomen specifieke aandachtspunten uit het advies van de Amsterdamse Kunstraad	17
Bedankt!	18

Bestuursverslag 2016

Toelichting op de gerealiseerde activiteiten

De missie van het Ricciotti is sinds 1970 onveranderd: muziek van hoge kwaliteit overal en voor iedereen brengen. Muziek is de meest diepe vorm van communicatie. Het unieke, magische moment van contact tussen publiek en musicus (ook wel optreden genoemd) is het startpunt van onze functie als talentontwikkelingsorganisatie. Het Ricciotti richt zich hierom niet alleen op de technische kwaliteiten van zijn musici. De wil én capaciteit om daadwerkelijk contact te kunnen maken met ieder publiek is onderscheidend voor een Ricciotti-musicus.

2016 is een bijzonder en succesvol jaar geweest waarin alle voorgenomen activiteiten ruimschoots zijn gerealiseerd. De manier waarop het Ricciotti in binnen en buitenland is ontvangen is hartverwarmend, van Sao Paulo tot Sittard, overal waar het orkest kwam was er support voor onze artistieke, educatieve en sociale missie. Een uitgebreide kwalitatieve en kwantitatieve beschrijving vindt u verderop in dit bestuursverslag.

In dit jaar was het Ricciotti Ensemble zeer actief in binnen en buitenland, met 123 bijzondere optredens. Ondanks een jaar vol uitdagingen kijkt het bestuur en de directie met gepaste trots naar de cijfers en prestaties over 2016.

Het Ricciotti streeft naar een grotere verbondenheid door middel van muziek en stimuleert het contact tussen mensen of groepen die normaal gesproken niet zo snel met elkaar in contact komen. Ook in 2016 trad het orkest op voor de meest diverse doelgroepen. Bijna de helft van de optredens vond plaats op scholen of instellingen en had een educatief of sociaal karakter. Het palet aan instellingen varieert van verzorgings- en ziekenhuizen tot gevangenissen, klinieken voor verslaafden of gehandicapten en opvangcentra voor asielzoekers en vluchtelingen.

Het Ricciotti speelt overal en voor iedereen!

In het 4de jaar van de Kunstenplanperiode 2013-2016 organiseerde het Ricciotti Ensemble drie tournees, en speelde het orkest in februari van dat jaar mee in een benefietconcert in het Concertgebouw voor de organisatie Save a child's heart. Het jaar eindigde op 13 november 2016 met een live televisie optreden bij Podium Witteman in de Hallen Studio's.

Benefietconcert van Save a Child's heart "Symphony of the Heart"

Tijdens Symphony of the Heart werkten bijzondere artiesten als Ellen ten Damme, Lavinia Meijer, Rosanne Philippens en Carel Kraayenhof samen met de beroemde Israëlisch-Iraanse zangeres Rita en het pop-fenomeen Asaf Avidan, dit alles onder begeleiding van het Ricciotti. De BBC-presentator Ikenna Azuike was de verbale verbindende factor. Speciale gast was daarnaast schrijfster Anna Enquist.

Het Concertgebouw stelde de Grote Zaal belangeloos ter beschikking voor dit eenmalige en unieke galaconcert. De opbrengst van dit bijzondere concert kwam volledig ten goede aan Save a Child's Heart, een medisch-humanitaire organisatie in Israël, die inmiddels het leven van kinderen uit vijftig ontwikkelingslanden heeft gered door hartoperaties.

Voor het aandeel van het Ricciotti Ensemble ontving onze stichting een uitkoop som om de een zeer bescheiden vergoeding aan onze musici te kunnen betalen, alsmede de kosten van

vier arrangementen voor deze avond. Dit project is binnen de boekhouding van het Ricciotti als apart project geadministreerd.

Voorjaartournee 2016: Ricciotti's Cross-over Tour

De Cross-over Tour stond in het teken van de muzikale kruisbestuiving tussen de solisten van jazz-trio Kapok en het Ricciotti. Er werd gezamenlijk een zeer gevarieerd programma uitgevoerd met veel ruimte voor improvisatie zowel voor de solisten als voor onze eigen musici. Speciaal voor deze tournee componeerde Kapok het werk "Nine steps to mastering table manners". Het jazz-virus inspireerde onze hoornist Jochem van Hoogdalem om een studie jazz-hoorn te gaan volgen na aanvankelijk te willen stoppen met zijn studie.

Gedurende de repetitieperiode en de zesdaagse tournee heeft het Ricciotti 25 optredens gegeven voor naar schatting 3.150 bezoekers, verspreid over 8 provincies. Alle optredens waren gratis toegankelijk, waarmee het Ricciotti zijn rol heeft vervuld om overal en voor iedereen symfonische muziek toegankelijk te maken.

Van de 25 optredens vonden er 13 (64%) plaats in sociale of educatieve instellingen voor in totaal 1.353 bezoekers: studenten (van universiteit tot VMBO), mensen met lichamelijke of geestelijke beperkingen, zieken, mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en (minderjarige alleenstaande) vluchtelingen. Belangrijk is ook dat het grootste deel van de optredens in sociale instellingen op onze wens openbaar toegankelijk was voor publiek. Wij hopen hierdoor te zorgen voor een groter onderling begrip tussen instelling en hun cliënten en buurtbewoners.

Reünie

Het Ricciotti bestond dit jaar 45 jaar. Ter gelegenheid hiervan was er een feestelijke afsluiting van de tour. De laatste dag, maandag 28 maart, bestond uit een reünie waaraan alle oud-Ricciotti's konden deelnemen. Er werd 's ochtends met een reünie-orkest van 90 man gerepeteerd in de Zuiderkerk te Amsterdam. Na een lunch met de nodige anekdotes verplaatste het orkest zich te voet naar De Hermitage. Hier werd in het auditorium een openbaar concert gegeven.

Hierna vond het slotconcert van de tournee plaats in de Zuiderkerk, tevens openbaar en met een groot publiek.

Zomertournee 2016: Ricciotti's Abraço Brazil tour in Nederland

Nadat in februari 2016 de beslissing werd genomen om later dit jaar naar Brazilië af te reizen, konden alle voorbereidingen worden getroffen om op muzikaal vlak in de Braziliaanse sferen te komen. Om onze tijd in Brazilië maximaal te besteden aan optredens, werd het repertoire voor de zomer grotendeels afgestemd op de najaartournee. Omdat Nederland ook wel eens een Braziliaans tintje kan gebruiken, speelden we deze zomer 46 optredens met een grotendeels Braziliaans repertoire. De Kaapverdiaanse zangeres Melissa Fortes maakte de tournee nog exotischer met haar eigen nummers die speciaal voor het Ricciotti werden gearrangeerd. Lucas Wiegerink componeerde voor het Ricciotti "Dutch Carnival", een bijzonder werk waarbij vele typisch Hollandse carnavalskrakers verstoep zaten in dit moderne werk voor symfonieorkest. Dutch Carnival werd later dit jaar in Brazilië ons Hollandse muzikale visitekaartje.

Soliste tijdens deze tournee was de bijzonder kleurrijke Kaapverdiaans-Nederlandse zangeres Melissa Fortes. Met Melissa werden nog eens zes van haar eigen nummers ingestudeerd en uitgevoerd, veelal gearrangeerd door (oud)Ricciotti's. Het overige repertoire bestond uit bekende en onbekende klassieke en moderne Braziliaanse composities van componisten als Hermeto Pascoal, Heitor Villa-Lobos, Gilberto Mendes en Alberto Nepomuceno.

De geografische spreiding en locatiekeuze tijdens deze tournee was prima met 46 optredens in acht provincies, één in Duitsland, 25 openbare optredens, 9 sociaal openbare optredens en 5 besloten optredens. Vanwege de goede weersomstandigheden speelde het Ricciotti nog eens 7 “wild-opjes” verspreid over het hele land. Het geschatte publieksbereik ligt op ruim 6.900 mensen. Daarvan dirigeerden 22 mensen zelf het orkest tijdens het befaamde gastdirigentstuk.

Najaarstournee 2016: Ricciotti's Abraço Brazil tour in Brazilië

Deze tournee stond in het teken van samenwerkingen met Braziliaanse jeugdorkesten en culturele instellingen. Daarnaast was er uitgebreid aandacht voor Braziliaanse muziek, aangevuld met Nederlandse composities met een flink Braziliaans tintje. De schaal waarop het Ricciotti contact heeft gezocht met lokale muzikale én sociale partners was enorm. Het doel was om voor zowel onze eigen musici als voor de lokale deelnemers een diepgaande (leer)ervaring te bieden waarbij naast speelplezier en een hoge kwaliteit van musiceren ook het onderling contact centraal stond. De Ricciotti manier werd zoveel mogelijk gepromoot, waarbij onze muzikale partners werden uitgenodigd om op Ricciottiaanse wijze spontaan en veelal op straat symfonische concerten te geven. Hoewel straatmuzikanten niet geheel onbekend zijn in Brazilië, bleek de klassieke en symfonische muziek geheel in het straatbeeld te ontbreken. Klassieke muziek is in Brazilië nog altijd een elitaire aangelegenheid. Het was volgens ons aan het Ricciotti om het alternatief te bieden en aan te haken bij sociale initiatieven met de zelfde missie.

Workshopweek

Drie musici uit het orkest reisden op 7 oktober 2016 samen met Leonard Evers voor het orkest uit naar Rio de Janeiro. Tussen 8 oktober en 13 oktober bezochten zij locaties die tijdens de tournee ook door het orkest bezocht zouden worden. Deelname aan deze week gebeurde door middel van een open oproep aan de leden vanuit het Ricciotti, waarna een selectieronde plaatsvond. Floortje Beljon, Douwe Nauta en Dorus van den Boomen hebben alle drie stevige ambities op het vlak van muziekeducatie en kwamen zodoende in aanmerking voor deelname aan deze week. Gezamenlijk met Leonard hebben zij een workshops voorbereid, rekening houdend met deelnemers van verschillende niveaus. Accent lag vooral op samenspel, luisteren, componeren en improvisatie.

De workshops werden gegeven op 3 locaties; 2 jeugdorkesten in favela's en 1 psychiatrische instelling. In de psychiatrische instelling ontvingen we tevens een workshop gericht op het bespelen van Braziliaanse percussie. Ook keken we mee met sessies muziektherapie in de instelling. Tevens werd op deze plaatsen een gezamenlijk optreden met het Ricciotti voorbereid. Aan het eind van de dagen werd steeds uitgebreid geëvalueerd en werd de volgende dag voorbesproken. Deze ervaring is voor de leden onvergetelijk geweest en het Ricciotti voelt sterk de behoefte deze formule zoveel mogelijk te herhalen. De impact van het uiteindelijke optreden was immers nog veel groter, doordat het Ricciotti in feite langer aanwezig is en het moment van contact veel intensiever.

Soliste tijdens deze tournee was de Braziliaanse singer/songwriter Ceumar Coelho. Ceumar zong tijdens deze tournee tien van haar eigen nummers die door onze eigen arrangeurs waren bewerkt voor symfonieorkest. Zij begeleidde zichzelf daarnaast op gitaar, met de panderu en overig klein slagwerk. De muziek van Ceumar varieert van intiem tot swingend, waarbij typische Braziliaanse ritmes altijd aanwezig zijn. Het duurde niet lang voordat er een hechte band ontstond tussen Ceumar en het Ricciotti, zo bleek uit de onderlinge interactie en het speelplezier dat voor iedereen zichtbaar was.

In 12,5 speeldag speelde het Ricciotti Ensemble precies 50 optredens in de steden Rio de Janeiro, Itanhandu, Passa Quatro, Penedo en Sao Paulo. Met deze 50 optredens bereikten

we naar schatting 10.695 mensen die fysiek bij de optredens aanwezig waren. Door de uitgebreide media aandacht van o.a. O Globo en enkele lokale televisiestations heeft het Ricciotti ook op televisie én in de dagbladen een goede indruk achter gelaten.

Ook tijdens deze tournee was er een uitstekende spreiding van openbare optredens waaronder wild-opjes, optredens in sociale en educatieve instellingen en besloten instellingen zoals gevangenissen (3 verschillende locaties) en zorginstellingen.

Samenwerking met de amateursector

Het groeiend aantal samenwerkingen in de amateursector leidt tot een grotere naamsbekendheid van het Ricciotti en bevestigt onze muzikale en maatschappelijke voorbeeldfunctie ten aanzien van onze missie en methode om publiek te bereiken. De samenwerkingen gericht op de jeugd zorgen hopelijk ook tot instroom van nieuwe jeugdleden tot het Ricciotti. Het Ricciotti blijft daarnaast op eigen initiatief optreden op scholen voor primair onderwijs om de belangstelling voor muziek in het algemeen te stimuleren.

Overige optredens

Aanvullend op de bovenstaande vier projecten speelde het Ricciotti live in de uitzending bij Podium Witteman, 13 november 2016. Wat aanvankelijk een mini-optreden had moeten zijn waarbij het Ricciotti enkel de mini-compositie "Grazia", geschreven door Paul Witteman zelf zou spelen, werd uiteindelijk een aandeel in de uitzending onderhandeld van bijna 20 minuten met uitgebreid aandacht voor onze recente tournee naar Brazilië. Met 241.000 kijkers creëerde het Ricciotti in één klap een extra stukje bekendheid. Dit was direct te merken in het bezoek op de website, social media en via de geefmodule waarop enkele donaties binnenkwamen. De betrekkingen met de productie en uitvoerders van dit populaire tv-programma zijn uitstekend, waardoor ook voor 2017-2018 genoeg exposure valt te verwachten.

Bijzondere ondernemingen

In de aanloop naar de tournee naar Brazilië kwam er eind mei een bijzondere kans op het pad van de directie. Op uitnodiging van de internationale afdeling van de gemeente Amsterdam werden Leonard Evers en Alexander Buskermolen gevraagd om het Ricciotti te vertegenwoordigen op een handelsmissie van de stad aan Sao Paulo. Omdat een voorbezoek aan Brazilië al in de planning zat, werd besloten deze te vervoegen en gebruik te maken van dit aanbod en de kans om contacten te leggen in een voor Ricciotti geheel nieuw netwerk. De uitnodiging van de gemeente wordt door het bestuur van het Ricciotti ook gezien als een bevestiging van onze typische Amsterdamse identiteit en vertolking van de waarden waar de stad Amsterdam voor staat: vrijheid, creativiteit, eigenzinnigheid en openheid. Onze deelname werd door de organisatie zeer op prijs gesteld en resulteerde in vervolgspraken met financiële en culturele partners.

Het intensieve programma voor de rest van de voorreis was succesvol omdat alle partners werden bezocht om zowel de workshopweek als de daadwerkelijke tournee in grote lijnen vorm te geven. De warme banden die ontstonden bevorderden de soepele verdere organisatie.

Toelichting op de staat van baten en lasten en de balans

Het Ricciotti Ensemble heeft het jaar 2016 afgesloten met een bescheiden negatief exploitatieresultaat van € 977,- (0,27% van de totale baten). In dit jaar was het Ricciotti Ensemble zeer actief in binnen en buitenland, met 123 bijzondere optredens. Het exploitatieresultaat is gezien de veranderingen die het Ricciotti in 2016 heeft doorgemaakt positief te noemen. Ondanks het bescheiden tekort op de exploitatie komt de continuïteit van het orkest niet in gevaar. Met een ambitieuze directie en de hernieuwde en toegenomen financiële steun van onze twee grootste cultuurfondsen heeft het bestuur het volste vertrouwen in een stabiele, gezonde toekomst voor het Ricciotti Ensemble.

Door het netto resultaat is het werkkapitaal van de Stichting Ricciotti Ensemble per 31 december 2016 met 1,2% gedaald naar € 80.148,- (ten opzichte van € 81.125,- op 31 december 2015). Deze financiële buffer is gedurende de afgelopen jaren langzaam gestegen en is voldoende om op korte termijn onvoorziene schokken te kunnen opvangen. Het Ricciotti streeft er echter naar om te beschikken over een eigen vermogen ongeveer ter grootte van de helft van de jaaromzet. De begroting 2017 gaat uit van een gezond positief resultaat om de exploitatietekorten van 2015 en 2016 te compenseren (opgeteld exploitatietekort van €7.511,-) en de meerjarenbegroting 2017-2020 gaat uit van een bescheiden positief resultaat.

Toelichting op het gerealiseerde percentage eigen inkomsten

De eigen inkomsten over 2016 bedragen 49,1% van de totale baten tegenover 48,5% in 2015. De resterende baten komen uit de structurele subsidies vanuit het Fonds voor Cultuurparticipatie en de gemeente Amsterdam en een incidentele bijdrage vanuit Dutch Culture ten behoeve van de tournee naar Brazilië. In 2016 was er tweemaal een bijdrage vanuit het Fonds Podiumkunsten (ten bate van compositieopdrachten van Jazztrio Kapok en Lucas Wiegerink). De subsidies van het FCP en gemeente Amsterdam vormen nu 46,2% resp. 4,8% van de totale baten.

Niemand hoeft te betalen om het Ricciotti Ensemble te zien. Wij zijn trots op dit uitgangspunt en blijven dit onverminderd voortzetten. Het ontbreken van recettes wordt gecompenseerd door een veelheid aan andere directe en indirecte inkomsten: uitkoopsommen, mangelgeld (met de pet rond), donaties vanuit particulieren, cd-verkoop en projectsubsidies vanuit fondsen. Graag noemen wij dat ook onze leden een bijdrage betalen voor elk project waar ze aan deelnemen en zo investeren in hun eigen ontwikkeling. Bezoekers die willen bijdragen, krijgen daartoe echter ruime gelegenheid. Afhankelijk van hun interesse en draagkracht kunnen ze op verschillende niveaus donateur worden (Groupie, Mecenas of Vriend), een cd kopen of geld in de donatiebus stoppen. Het Ricciotti blijft hiermee laagdrempelig en sympathiek.

Toelichting op het realiseren van de kwantitatieve prestatieafspraken

Uit het prestatieoverzicht blijkt voor het 4de jaar op rij hoe terughoudend het Ricciotti is geweest bij het opstellen van de plannen in het kader van het Kunstenplan 2013-2016. Met 22 optredens voor ruim 3.500 bezoekers in Amsterdam overtreft het orkest de afspraak van minimaal 10 optredens voor 2.300 bezoekers. Naast de optredens in sociale instellingen kiest het Ricciotti voor zijn openbare optredens nadrukkelijker dan vroeger voor grote publieke ruimtes, waarbij binnen Amsterdam ook een internationaal publiek bereikt wordt. Ook buiten onze standplaats Amsterdam heeft het Ricciotti vergelijkbare positieve prestaties neergezet, zowel op zichzelf staand als in vergelijking met voorgaande jaren. In totaal werden maar liefst 123 optredens gegeven voor bijna 22.000 bezoekers.

Bovendien werd nog een veelvoud aan bezoekers bereikt met *live*optredens in het tv-programma *Podium Witteman* en het NPO Radio 4-programma's *Opium*. Naast deze vele items in radio- en Tv-programma's was er - vooral tijdens de zomertournee - een ruime aandacht vanuit de geschreven pers in de vorm van aankondigingen en recensies op alle niveaus, van wijkblaadjes tot de landelijke dagbladen. Wij zien verheugd dat de bekendheid van het Ricciotti blijft toenemen.

Overall draagt het Ricciotti de Amsterdamse inborst trots en met verve uit: creatief, open, ondernemend, overtuigd van zichzelf en indien nodig wars van gezag.

Toelichting samenstelling organisatie

Samenstelling van het bestuur:

Eduard van Regteren Altena (voorzitter)

aangesteld per 1-11-2011, 3de termijn, aftredend en niet meer herkiesbaar per 1-11-2017

cellist in o.a. het Mondriaan Kwartet

relevante nevenfuncties: bestuurslid PvdA Amsterdam-Oost, bestuurslid Muziekpakhuis

Katrien Sitters (secretaris)

aangesteld per 1-5-2010, 3de termijn, aftredend en niet meer herkiesbaar per 1-5-2016

zakelijk leider Silbersee

relevante nevenfuncties: geen

N.b. Katrien Sitters is per 15-9-2016 afgetreden en opgevolgd door Marco Bunge. Marco heeft daarbij ook de taken als secretaris overgenomen.

Els Wijmans (penningmeester)

aangesteld per 13-9-2013, 2de termijn, aftredend en herkiesbaar per 13-9-2017

directeur van de Vereniging voor Podiumtechnologie

relevante nevenfuncties: voorzitter en projectleider Overleg Scholing Arbeidsmarkt Theatertechniek en projectleider Stichting Arbo & Podiumkunsten

Marco Bunge (bestuurslid)

aangesteld per 15-9-2016 als secretaris van het bestuur, 1^e termijn, aftredend en herkiesbaar per 15-9-2018.

relatiebeheer en -ontwikkeling bij Stg. MS Research, projectmanager bij Bunge Beheer B.V.
relevante nevenfuncties: bestuurder Stichting Viore, lid Raad van Advies bij Wonderfeet

N.b. Marco Bunge is zoals uit de uittreksels van de KvK blijkt per 5-2-2016 uitgetreden als bestuurder en zoals blijkt uit het schrijven van toenmalig secretaris Katrien Sitters (10-2-2016) formeel geschorst om zo per 1-2-2016 aangesteld te worden als zakelijk leider a.i. van Stichting Ricciotti Ensemble. Hij is vervolgens ingeschreven als gevolmachtigde van de Stichting. Op 1-6-2016 is Marco Bunge uitgetreden als gevolmachtigde en is Alexander Buskermolen toegetreden als gevolmachtigde, in de functie van zakelijk leider. Per 15-9-2016 is Marco Bunge weer toegetreden tot het bestuur.

Margot Palmén (bestuurslid)

aangesteld per 1-6-2013, 2de termijn, aftredend en herkiesbaar per 1-6-2017

hoofd sponsoring bij Het Koninklijk Concertgebouw

relevante nevenfuncties: geen

Anthony Heidweiller (bestuurslid)

aangesteld per 1-11-2016, 1e termijn, aftredend en herkiesbaar per 1-11-2018

zanger, artistiek directeur Stichting Operamakers

relevante nevenfuncties: extern adviseur podiumkunsten Prins Bernhard Cultuurfonds

Samenstelling van de directie:

Leonard Evers (artistiek leider)
aangesteld per 1 september 2013

relevante nevenfuncties:

- *freelance componist / arrangeur voor o.a. het KCO, RPhO, Residentie Orkest, Clazz Ensemble, muziektheaterproducties bij Oorkaan en Theater Sonnevand;*
- *componist / producent van documentaires en cd's;*
- *trompettist bij The Nine en Ensemble Windstreken;*

Alexander Buskermolen (zakelijk leider)
aangesteld per 1 juni 2016

relevante nevenfuncties:

- *bestuurslid Stichting Vrienden van Jeugdorkest Nederland*
- *eigenaar Lexo Music Productions*
- *mede-eigenaar en oprichter www.stixio.com*

Governance Code Cultuur

De Governance Code Cultuur (GCC) heeft het afgelopen jaar opnieuw aandacht gekregen vanuit het bestuur.

Het Ricciotti heeft altijd de geest van de GCC nageleefd, maar voldeed er op enkele punten naar de letter niet aan. In 2017 zullen de statuten opnieuw opgemaakt worden omdat de hierin beschreven procedure ten aanzien van de voordracht en zittingstermijn van bestuursleden niet meer aansluit bij de praktijk en de GCC. Daarnaast wordt het bestuursmodel nog niet regelmatig geëvalueerd en ligt er geen bestuursreglement. De kleinschaligheid van de organisatie werd tot op heden als argument gebruikt. Inmiddels is het bestuursprofiel opgesteld en wordt er gewerkt aan een bestuursreglement.

Code Culturele Diversiteit

Diversiteit ten aanzien van programma, publiek, personeel en partners ligt aan de basis van het Ricciotti Ensemble. Het Ricciotti Ensemble bestaat uit leden vanuit verschillende muzikale en sociale achtergronden, speelt de meest diverse soorten muziek, op de meest diverse locaties en voor de meest diverse doelgroepen. Diversiteit ziet men ook terug in het bestuur van de stichting, met twee mannen, drie vrouwen, een bestuurslid met een Antilliaanse achtergrond, bestuursleden die hoofdzakelijk artistiek werkzaam zijn, een bestuurslid met een commerciële functie en een bestuurslid als directeur binnen de podiumtechniek. De leeftijdsspreiding van de bestuursleden (allen geboren tussen 1956 en 1978) zou nog groter kunnen zijn en is een punt van aandacht bij de volgende vacature in het bestuur. De 123 geplande optredens in 2016 kwamen vrijwel allemaal tot stand in samenwerking met minimaal één lokale partner.

Wet normering topinkomens

De lonen van de directieleden van het Ricciotti Ensemble liggen ver beneden het WNT-normbedrag, sterker nog: de salarissen van de gezamenlijke staf liggen ruim beneden het per 1-1-2017 geldende WNT-normbedrag van € 181.000,-. Het Ricciotti heeft geen bonussenbeleid en keert geen bonussen uit. De bestuursleden van de stichting werken onbezoldigd en in 2016 zijn slechts marginale bestuurskosten gemaakt. De jaarrekening en het bestuursverslag worden gepubliceerd op de website van het Ricciotti Ensemble (www.ricciotti.nl).

Toelichting op het vrijkaartenbeleid

Optredens van het Ricciotti Ensemble zijn gratis toegankelijk om daadwerkelijk iedereen te kunnen bereiken. Zelfs bij een willekeurig lage entreprijs zou een deel van ons publiek afhaken. In 2016 zijn hierop geen uitzonderingen gemaakt: alle optredens waren gratis toegankelijk voor het publiek. Een vrijkaartenbeleid is daardoor niet van toepassing.

Toelichting op de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan de kwalitatieve prestatieafspraken

Cultureel ondernemerschap

In 2016 verwelkomden wij in twee tournees (Brazilië niet meegerekend) 91 nieuwe donateurs. De donateurs zullen in de komende jaren structureel nog meer aandacht krijgen, dit omdat het Ricciotti deze groep mensen ziet als belangrijke partner en ambassadeur van onze missie. Het is de ambitie van de directie om binnen vier jaar het aantal donateurs te verdubbelen naar 2.000 met een baten-volume van 15%-20% van de totale baten.

De organisatie werkt graag met gesloten beurzen en ontvangt veel baten in natura: maaltijden, overnachtingen, repetitieruimtes, etc.. Deze diensten worden gekapitaliseerd volgens normbedragen die door het FCP en onze accountant zijn goedgekeurd. In 2016 bedroeg dit ruim € 35.000,-, ongeveer 9,5% van de totale baten. Dit beschouwen wij vooral als een tastbaar bewijs van de inspanningen van onze vele lokale partners om de optredens tot een succes te maken.

Alle bovengenoemde inkomsten zijn stabiel vergeleken met voorgaande jaren en de verwachting is dat dit de komende jaren ook zal blijven. De inkomsten uit particuliere giften stijgen stabiel, waarbij wordt verwacht -met de investering in nieuwe marketing – dat deze baten sneller zullen stijgen.

Het is de ambitie om tijdens de Kunstenplanperiode 2017-2020 de inkomsten vanuit particuliere donateurs, fondsen en het bedrijfsleven te verdubbelen. Hierdoor verkleint het Ricciotti financiële risico's en werkt het aan een stabielere financiële basis. Voor het vormgeven van deze ambitie is medio 2016 gestart met het traject Wijzer Werven. Onder leiding van de zakelijk leider is een delegatie van kantoor, bestuur en orkest tot eind maart 2017 in training om het Ricciotti klaar te stomen voor de toekomst. Inzet van het Wijzer Werven traject is een bredere financieringsmix dat getuigd van ondernemerschap, een hernieuwd en krachtig verhaal naar de buitenwereld om zo private sponsors en donateurs nog meer en in grotere getalen aan ons te binden.

In het bestuursverslag 2017 zal over dit onderdeel uitvoeriger worden bericht, en zullen de resultaten die samenhangen met het traject Wijzer Werven worden toegelicht.

Tot slot meldt het bestuur dat per medio mei 2017 het team op kantoor aangevuld zal worden met een medewerker Marketing en Communicatie (0,3 fte). Dit was een uitgesproken ambitie die bij de beoordeling op de meerjarige subsidieaanvraag aan het Amsterdams Fonds voor de Kunsten door de beoordelingscommissie zeer positief werd ontvangen. Op het moment van dit schrijven is de sollicitatie opengesteld. Met deze uitbreiding van het team kan er aanzienlijk meer aandacht worden besteed aan de externe communicatie (werkveld, sponsors, donateurs, partners) en het verder professionaliseren van de organisatie. Het bestuur is van mening dat het Ricciotti naar de buitenwereld toe in het verleden erg bescheiden is geweest met het vertellen over onze successen. In 2017 zal er dan ook veel meer dan voorheen worden gecommuniceerd over de prestaties en succesvolle samenwerkingen van het orkest.

Samenwerking binnen de sector

Het groeiend aantal samenwerkingen in de amateursector leidt tot een grotere naamsbekendheid van het Ricciotti en bevestigt onze muzikale en maatschappelijke voorbeeldfunctie ten aanzien van onze missie en methode om publiek te bereiken. De samenwerkingen gericht op de jeugd zorgen hopelijk ook tot instroom van nieuwe jeugdleden tot het Ricciotti. Het Ricciotti blijft daarnaast op eigen initiatief optreden op scholen voor primair onderwijs om de belangstelling voor muziek in het algemeen te stimuleren.

Vanuit de drive om voor iedere denkbare doelgroep en onder alle omstandigheden op te treden, heeft het Ricciotti zich ontwikkeld tot een talentontwikkelaar van formaat en als zodanig met recht opgenomen in de regeling *Talentontwikkeling en Manifestaties* van het FCP. De afgelopen jaren is het Ricciotti zich bewuster geworden van deze rol en zijn positie in een keten van talentontwikkeling.

Het Ricciotti onderhoudt goede banden met regionale en landelijke jeugd- en studentenorkesten en nagenoeg alle conservatoria in Nederland, onder andere vanwege de werving van zijn eigen leden. In vergelijking met voorgaande jaren zijn er meer leden afkomstig uit de studentenjazzorkesten, waarmee de bezetting van het Ricciotti meer *all round* wordt. Wij merken tevens een toegenomen bereidheid van de conservatoria om proactief studenten door te verwijzen naar deelname aan een Ricciotti project.

Tijdens hun lidmaatschap bereidt het Ricciotti zijn leden zo goed mogelijk voor op een vervolg. Dit kan zijn de toelating tot het muziekvakonderwijs, een vervolg in het professionele werkveld of een maatschappelijke carrière. Door oud-leden uit het professionele veld als coaches terug te halen naar Ricciotti en het opzetten van de Hall of Fame is de output van het Ricciotti op het gebied van talentontwikkeling zichtbaarder. Het Ricciotti is zich op zijn beurt bewuster van zijn positie. Het maakt niet alleen de grootte en diversiteit zichtbaar, maar geeft er ook letterlijk een gezicht aan. Duidelijk is ook dat de output in de loop der jaren versneld is toegenomen en dat het belang van het Ricciotti als talentontwikkelaar is toegenomen.

In het bijzonder noemen wij de ontwikkeling van onze huidige lid Hugo Bouma en recente lid Bram Faber als componisten/arrangeurs. Dankzij de kans, begeleiding en het vertrouwen die zij beiden bij het Ricciotti krijgen, hebben zij zich ontwikkeld vanaf hun eerste arrangement voor het Ricciotti tot arrangementen en opdrachtcomposities voor professionele en studentenorkesten.

Een bijzondere *spin off* van het Ricciotti Ensemble is het *Street Orchestra of London*. Dit orkest is volledig op Ricciotti-leest geschoeid, opgericht door Gijs Kramers, altviolist in het Philharmonia Orchestra en oud-lid en oud-dirigent van het Ricciotti. Het orkest is opgericht in de winter '15-'16 en is in juni 2016 voor het eerst op tournee gegaan. Ook voor de zomer (begin juli) 2017 staat een tournee gepland door Engeland.

De samenwerkingen met de professionele sector worden beschreven in onderdeel d.

Verbreiding van het publieksbereik; pluriformiteit van het aanbod en diversiteit

Het publieksbereik van het Ricciotti laat nauwelijks verbreding toe. Het Ricciotti speelt letterlijk overal en voor iedereen; binnen Amsterdam in 2016 van postcodegebied 1017 tot 1102 voor alle denkbare doelgroepen.

Het Ricciotti streeft naar een grotere verbondenheid door middel van muziek. Wij stimuleren daarom alle contact tussen mensen of groepen die normaal gesproken niet zo snel met elkaar in contact komen. Allereerst doen we dit door iedereen toegang te geven tot al onze activiteiten: vanaf de eerste repetitie staan bij ons de deuren open. We maken hiervoor reclame via huis-aan-huis flyers en dit werkt. Buurtbewoners van verschillend pluimage komen met elkaar in contact. Dit opendeurenbeleid stimuleren we ook bij de sociale instellingen waar we optreden - van bejaardenhuis tot kliniek en gevangenis - en inmiddels lukt dit bij vrijwel iedere ontvangende partij.

Het Ricciotti gelooft sterk in wederkerigheid en treedt bijna uitsluitend op wanneer ook de ontvangende partij zich inspant voor ons optreden: hierdoor wordt óns optreden ook hún optreden. In plaats van een uitkoopsom spelen wij vaak in ruil voor een maaltijd of gratis verblijf. Gezamenlijk eten brengt mensen letterlijk samen aan tafel en bevordert de cohesie in de eigen buurt. Het Ricciotti heeft hiervoor een goede partner gevonden in Resto VanHarte en de Nassaukerk die ook in 2016 betrokken waren bij onze optredens.

Het Ricciotti speelde ook in 2016 alle denkbare stijlen, zoals jazz, pop en wereldmuziek, geschreven tussen het jaar 1000 en gisteren. Het repertoire was letterlijk grenzeloos, klassiek tot hiphop en van samba en salsa tot bigband. Iedere tournee neemt het Ricciotti 25 tot 35 muziekstukken mee, die tussen de vier en twaalf minuten duren; voor ieder concert wordt een op het specifieke publiek toegespitste keuze uit de stukken gemaakt.

Het Ricciotti vervult zijn rol als wegbereider binnen de Nederlandse muziekwereld met glans en verleende in 2016 opdracht voor vier wereldpremières. Daarnaast werden 40 bestaande werken uit alle genres speciaal voor het Ricciotti gearrangeerd door 18 verschillende arrangeurs.

Cultuureducatie en talentontwikkeling

Het Ricciotti Ensemble valt binnen de meerjarige regeling *Talentontwikkeling en Manifestaties* van het Fonds Cultuurparticipatie en besteedt veel aandacht en zorg aan het interne educatieve beleid. In 2016 waren 60 jonge mensen voor één of meerdere tournees lid van het Ricciotti en maar liefst 18 van hen zijn woonachtig in Amsterdam.

voorbereidingstraject o.l.v. professionele repetitoren

Voorafgaand aan iedere tournee vindt een voorbereidingstraject plaats: in vijf dagen wordt een enorme hoeveelheid repertoire behandeld tijdens repetities van 09.30 uur 's ochtends tot 22.15 uur 's avonds. Telkens zijn vijf repetities waarvan drie onder leiding van gespecialiseerde repetitoren: één repetitie enkel voor de blazers, één enkel voor strijkers en één repetitie besteed aan lichte muziek. De repetitoren zijn allen specialisten afkomstig uit het professionele werkveld. Per voorbereidingstraject wordt bekeken welke repetitor het beste past bij het thema van de tournee en het repertoire dat op de lessenaar ligt. Indien wenselijk worden er extra specialisten aangetrokken. Zo coachte Joris van Rijn (concertmeester Radio Philharmonisch Orkest) het aanvoerderskwintet tijdens de voorjaarstournee. De komende jaren zal flink ingezet worden op dit soort aanvullende

activiteiten. De repetitoren die in 2016 betrokken zijn geweest bij het Ricciotti zijn opgenomen in de bedankpagina achterin dit bestuursverslag.

werkgroep beroepsoriëntatie

De artistieke en maatschappelijke talentontwikkeling binnen het Ricciotti biedt talloze aanknopingspunten voor een professioneel vervolg. De doorstroming naar de professionele muzikewereld kan immers via velerlei wegen gebeuren en het ontwikkelde talent is breed inzetbaar.

Als *eyeopener* nodigt het Ricciotti daarom elke tournee een “succesvol” oud-lid uit. Hij vertelt over zijn dromen, praktische beren op de weg en de ‘erfenis’ van het Ricciotti in zijn carrière. Deze *best practice*-voorbeelden stimuleren tot nadenken welke droom jij hebt met je instrument en hoe jij deze kunt verwezenlijken. Met deze horizon-verbreders bereidt het Ricciotti zijn leden zo goed mogelijk voor als daadkrachtige en flexibele musici in de hedendaagse veeleisende beroepspraktijk en ontwikkelen zij zich als breed geïnformeerd mens in de Nederlandse samenleving. De werkgroep beroepsoriëntatie is met ingang van de huidige Kunstenplanperiode uitgerold. In 2016 kwamen achtereenvolgens langs:

Aubry Snell (voorjaarstournee; *oud-Ricciotti en nu muziektheater maaksters*. *Aubry verzorgde een workshop over podiumpresentatie en publieksbenadering*).

Bas Wiegers (zomertournee); *violist en dirigent, oud-Ricciotti concertmeester*. *Bas vertelde over de impact die het Ricciotti heeft gehad op zijn verdere carrière en hoe musici in deze tijd continu kritisch moeten zijn op zichzelf en zich goed moeten realiseren waarom ze spelen, in het bijzonder in het Ricciotti voor alle verschillende doelgroepen. Kortgezegd: focus én fun!*

Door deze module in te bedden tijdens de repetitieperiode van een tournee bereiken we een volledige aanwezigheid van onze leden. Deze huidige aanpak is daarmee zo voorspoedig als wij ons maar voor hadden kunnen stellen en zal dan ook op deze wijze voortgezet worden. Aan succesvolle oud-leden ontbreekt het voorlopig in ieder geval niet.

Nieuwe muziek

Nieuwe composities en arrangementen vormen een belangrijk onderdeel van het repertoire van het Ricciotti. In 2016 gaf het Ricciotti tweemaal opdracht tot een grote compositie (8-9 minuten) en wel aan jazz-trio Kapok met de compositie “Nine steps to mastering table manners” waarin de mogelijkheden van improvisatie binnen de context van ensemble en band tot aan de uiterste grenzen verkend werden. De tweede opdracht werd verleend aan Lucas Wiegerink met zijn compositie “Dutch Carnival” waarin een Ivesiaanse parade van Nederlandse carnavalshistorie aan ons voorbij trok voor de tournees in de zomer en het najaar.

Aan de compositiemodule namen dit jaar 5 mensen deel: Celia Swart (KC Den Haag), Miguel Angel Santaella (Codarts), Hugo Bouma (HKU), Renan Zelada (KC Den Haag) Kaori Neus (Codarts). Hugo Bouma is tijdens alle drie tournees in 2016 lid van het Ricciotti geweest.

In 2016 gaf het Ricciotti 40 arrangeeropdrachten aan in totaal 18 verschillende arrangeurs verspreid over 4 projecten. Van deze arrangeurs waren er drie uit het huidige orkest: Hinse Mutter, Hugo Bouma en Andreas Kühne.

Werkwijze

Een uitvoerend musicus speelt op een totaal andere manier een deel uit een Schubert-symfonie wanneer hij kennis heeft van het compositieproces. De beste manier om dit te ervaren is niet alleen het eindeloos bestuderen van een partituur van een oude meester, maar het ontmoeten van componerende leeftijdsgenoten. Een musicus krijgt inzicht wanneer hij wordt uitgenodigd actief mee te denken in het proces van componeren en op persoonlijk niveau betrokken wordt bij een onvoltooide compositie. Naast onze reguliere opdrachten aan jonge componisten zijn wij met ingang van de huidige Kunstenplanperiode gestart met de Compositiemodule, in samenwerking met de conservatoria van Rotterdam en Den Haag. Elk jaar worden vier compositiestudenten uitgenodigd om tijdens de repetitieperiode van een tournee een schets op de lessenaar te leggen en samen met het orkest vrijelijk te experimenteren op het gebied van klank, orkestratie en individuele instrumenten. Na terugkoppeling vanuit het orkest en de artistieke staf van het Ricciotti wordt de voltooide compositie in de daaropvolgende tournee opgenomen in het repertoire.

Het Ricciotti is een belangrijke opdrachtverstrekker voor nieuwe muziek, zowel composities als arrangementen. Dit gebeurt zowel naar eigen inzicht als in trajecten die zijn uitgezet in samenwerking met diverse partners. De focus ligt telkens op de rol van het Ricciotti als talentontwikkelaar voor zijn eigen leden. Deze nieuwe muziek vindt tijdens een groot aantal uitvoeringen zijn weg naar een divers publiek.

De positie van het Ricciotti in de keten van talentontwikkeling

Vanuit de drive om voor iedere denkbare doelgroep en onder alle omstandigheden op te treden, heeft het Ricciotti zich ontwikkeld tot een talentontwikkelaar van formaat en als zodanig met recht opgenomen in de regeling *Talentontwikkeling en Manifestaties* van het FCP. De afgelopen jaren is het Ricciotti zich bewuster geworden van deze rol en zijn positie in een keten van talentontwikkeling.

Het Ricciotti onderhoudt goede banden met regionale en landelijke jeugd- en studentenorkesten en nagenoeg alle conservatoria in Nederland, onder andere vanwege de werving van zijn eigen leden. In vergelijking met voorgaande jaren zijn er meer leden afkomstig uit de studentenjazzorkesten, waarmee de bezetting van het Ricciotti meer *all round* wordt. Wij merken tevens een toegenomen bereidheid van de conservatoria om proactief studenten door te verwijzen naar deelname aan een Ricciotti project.

Tijdens hun lidmaatschap bereidt het Ricciotti zijn leden zo goed mogelijk voor op een vervolg. Dit kan zijn de toelating tot het muziekvakonderwijs, een vervolg in het professionele werkveld of een maatschappelijke carrière. Door oud-leden uit het professionele veld als coaches terug te halen naar Ricciotti en het opzetten van de Hall of Fame is de output van het Ricciotti op het gebied van talentontwikkeling zichtbaarder. Het Ricciotti is zich op zijn beurt bewuster van zijn positie. Het maakt niet alleen de grootte en diversiteit zichtbaar, maar geeft er ook letterlijk een gezicht aan. Duidelijk is ook dat de output in de loop der jaren versneld is toegenomen en dat het belang van het Ricciotti als talentontwikkelaar is toegenomen.

In het bijzonder noemen wij de ontwikkeling van onze huidige lid Hugo Bouma en recente lid Bram Faber als componisten/arrangeurs. Dankzij de kans, begeleiding en het vertrouwen die zij beiden bij het Ricciotti krijgen, hebben zij zich ontwikkeld vanaf hun eerste arrangement voor het Ricciotti tot arrangementen en opdrachtcomposities voor professionele en studentenorkesten.

Stagemogelijkheden

In 2017 zullen er twee nieuwe stage vacatures worden uitgezet, waarbij de kans wordt geboden om veel te leren op het gebied van cultureel en ondernemerschap en de zakelijke kant van de beroepspraktijk. De eerste stage als assistent zakelijk leider biedt de stagiair de mogelijkheid om ervaring op te doen op het gebied van fondsenwerving, sponsoring en proposities richting commerciële en private markt, bedrijfsvoering binnen de podiumkunsten en de marketing van het Ricciotti. De tweede stageplek zal een sterk productionele focus hebben, waarschijnlijk ter voorbereiding op het 2^e JuRfestijn dat in het najaar van 2017 zal plaatsvinden.

Kinderen en jongeren

Het Ricciotti speelt vaak voor een jong publiek, zowel op scholen, instellingen als de openbare optredens. Er waren 4 optredens op scholen verspreid door het land, waaronder tweemaal bij VSO De Heldring (stadsdeel Zuid), de Pabo Groenewoud in Nijmegen en op de UvA in het centrum van Amsterdam. In totaal bereikten we met deze locaties ruim 760 scholieren en studenten.

Stedelijke ambities voor profilering op wereldniveau

De concertpraktijk van het Ricciotti is uniek in de wereld. Waar en voor wie het orkest ook optreedt, nooit treffen we een onverschillig publiek aan. Tijdens al onze optredens draagt het orkest de Amsterdamse naam en inborst met verve uit. Voortaan profileren wij ons in het buitenland als het *Ricciotti Ensemble Amsterdam*.

Buiten Nederland speelt het Ricciotti in 2016 in Duitsland op de NAVO basis in Kalkar. Daarnaast speelde het Ricciotti een groot aantal optredens in de absolute wereldsteden Rio de Janeiro (19 miljoen inwoners) en Sao Paulo (21 miljoen inwoners). Van de tournee naar Brazilië is een documentaire gemaakt door lokale filmmakers uit Rio de Janeiro. In het voorjaar van 2017 zal de montage zijn afgerond en worden er diverse vertoningen georganiseerd voor de fans en achterban van het Ricciotti.

Als gevolg van de intensieve contacten in en rondom onze tournee naar Brazilië, is onze dirigent Leonard Evers gevraagd om in juni 2017 een project geheel volgens de werkwijze van het Ricciotti te leiden in Sao Paulo. Deze werkwijze, gecombineerd met de hoge kwaliteit en energie die het Ricciotti in deze stad liet zien en horen hebben dusdanig indruk gemaakt op de directie van EMESP en hun Guri project, dat zij deze voor hun aanzienlijke investering wilden doen. Het Ricciotti zaait én oogst dus ook internationaal!

Toelichting op de in de prestatieafspraken opgenomen specifieke aandachtspunten uit het advies van de Amsterdamse Kunstraad

In het advies van de Amsterdamse Kunstraad van 15 juni 2012 worden de prestaties van het Ricciotti ensemble van de voorgaande jaren 'voorbeeldig en inspirerend' genoemd. Wij menen dit predicaat ook in 2016 met glans waargemaakt te hebben. Met de optredens in het Vondelpark, in Paradiso, in de Hermitage, Nassaukerk, Zuiderkerk en de Melkweg hebben we daarnaast gehoor gegeven aan de oproep van de AKr om ons meer te profileren in grotere publieke ruimtes.

Bedankt!

Het bestuur en staf bedanken alle orkestleden van het Ricciotti Ensemble voor hun onvoorwaardelijke inzet om de activiteiten in 2016 zo succesvol te realiseren. In het bijzonder bedanken wij de leden van de Ensemblecommissie, Programmacommissie en de orkestcheffen. Verder gaat onze dank uit naar alle solisten, componisten, arrangeurs en repetitoren:

Solisten:

Kapok
Melissa Fortes
Ceumar Coelho

Opdrachtcomposities:

Kapok
Lucas Wiegerink

Bernard van Rossum
Bert Pfeiffer
Bram Faber
Damiano Pascarelli

Repetitoren:

Alexander de Blaeij
Ivar Berix
Jos Heutmekers
Judith van Driel
Léon Berendse
Nick Caris

Compositiemodule:

Celia Swart
Miguel Angel Santaella
Renán Zelada
Kaori Neus
Bram Faber
Hugo Bouma

Gijs Kramers
Geert Rubingh
Hinse Mutter
Hugo Bouma
Jos Heutmekers
Konrad Koselleck
Leonard Evers
Lionel Ziblat
Marijn van Prooijen
Martin Fondse
Morris Kliphuis
Peter Keijser

Oriëntatiemodule:

Aubry Snell
Bas Wiegers

Arrangeurs:

Andreas Kuhne
Ben Mathot

De volgende personen en organisaties gaven mede gezicht aan de activiteiten van het Ricciotti:

Frans Boom en Bram Faber (vaste vrijwilligers op kantoor), Anja Brons alle oud-leden die zijn komen koken tijdens de repetitieperiodes de vele vrijwilligers en contactpersonen op locatie
Siem Bakker (buschauffeur)
Wout Nooitgedagt (fotograaf / filmer)
Lies Rubing PR & Promotie ZIJ van hiernaast
De Designpolitie: Pepijn Zurburg, Sara Landeira (vormgeving)
Drukkerij SSP Cliteur: Just Lievense en Tamara Blokzijl

Contactpersonen op de repetitielocaties:

Tonnie Kuijpers (Roepaen, Ottersum)
Linda van den Brink, Fred Boerhout en Willem Voormolen (Amerpoort, Baarn)

De organisatie van de herfsttournee naar Brazilië was in handen van:

Ellen Sluis (productie Rio de Janeiro)
Julia Bac (productie Sao Paulo)
Marina Pinheiro (productie Sao Paulo)

Onze partners in Brazilië:

Academia Juvenil & OPES
Orquestra de Cordas Grotta
Fractus Camerata
Fundação Progresso
Agencia do Bem
Pinacoteca do Estado de São Paulo
Nederlands Consulaat in Rio de Janeiro
Nederlands Consulaat in Sao Paulo (Ron Santing)
The British Council

Camaratas Laranjeiras
Escola de Música do Estado de São Paulo Tom Jobim
DERDIC/PUC-São Paulo
Espaco Cultural da Grota
SESI São Paulo (3 vestigingen)
Santa Marcelina Cultura (Mauricio Cruz, Paulo Zuben, Marcio Selles)

In 2016 werkte het Ricciotti samen met de volgende scholen, opleidingen, amateurverenigingen en festivals:

Beyond Festival
Codarts conservatorium Rotterdam (compositieklas Paul van Brugge)
Koninklijk Conservatorium Den Haag (compositieklas Martijn Padding)
Leids Vocaal ensemble
Muziekschool Amsterdam
Pabo Groenewoud Nijmegen
VAK Delft

Het Ricciotti werkte samen met de volgende maatschappelijke partners:

Blijfgroep (locatie Oranjestad, Amsterdam)
Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA)
DeSeizoenen
Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI)
GGZ Centraal
Intermetzo
Mentrum Amsterdam
Nationale Stichting tot Bevordering van Vrolijkheid
Nieuw Unicum Zandvoort
Noordwest Ziekenhuisgroep
Omring (locatie de Hollewal)
Resto VanHarte (locatie Lombok, Utrecht)
Universitair Medisch Centrum Groningen

De volgende media besteedden aandacht aan het Ricciotti:

Liveoptreden in *Podium Witteman* (NPO 1, presentatie Paul Witteman)
Live radio interview met Diewertje Blok, Radio4 op 3-8-2016
Aankondigingen en recensies in diverse gedrukte en online lokale en landelijke media. Radio Zaanstad besteedde twee uitzendingen aan de tournee van Melissa Fortes met het Ricciotti.
Het Eindhovens Dagblad schreef een online artikel met populaire video over ons Wildopje op Eindhoven CS.
RTV Baarn maakte een item over het Ricciotti tijdens ons optreden in de Amerpoort op 6-8-2016.
Diverse nieuwszenders in Rio de Janeiro en Sao Paulo maakten journaal items en interviews met leden en staf/directie van het Ricciotti

Het Ricciotti Ensemble wordt structureel ondersteund door het Fonds voor Cultuurparticipatie en de gemeente Amsterdam.

Onze activiteiten zijn daarnaast in belangrijke mate mogelijk gemaakt door bijdrages vanuit de volgende fondsen en overheden:

Nederlands Fonds voor de Podiumkunsten (NFPK, compositieopdrachten Kapok en Lucas Wiegerink)
Stichting Dioraphte (voorjaarstournee)
Dutch Culture (najaarstournee Brazilië)

En natuurlijk door al onze groupies, mecenasen en vrienden!

Het Ricciotti Ensemble kijkt vol verwachting uit naar de volgende tournees in 2017!

Namens het bestuur en directie van de Stichting Ricciotti Ensemble,

Eduard van Regteren Altena
voorzitter

Els Wijmans
penningmeester

IN MEMORIAM JUR NAESSENS
1945 - 2007
ONZE AANSTICHTER EN BLIJVEND INSPIRATOR